Р Е Ш Е Н И Е
№ 42846

гр. София, 03.11.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **Трето отделение 3 състав,** в публично заседание на 08.10.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Атанас Николов

при участието на секретаря Богданка Гешева, като разгледа дело номер **7005** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК във връзка с чл. 118, ал.1 от КСО.

Образувано е по жалба на Д. З. Д. срещу Решение № 1040-21-331 от 19.05.26г., с което е потвърдено разпореждане № 214-00-11501-5 от 07.04.2026 г. на длъжностното лице на осигуряването за безработица, с което на основание чл. 54ж, ал. 1 и във връзка с чл. 54а, ал. 1 от КСО, е отказано отпускане на парично обезщетение за безработица /ПОБ/, тъй като Д. З. Д. няма осигуряване във фонд Безработица за 12 месеца от последните 18 месеца преди прекратяване на осигуряването и не отговаря на условията на чл. 54а от КСО. Моли атакуваният акт да бъде отменен.

В с.з. жалбоподателя, редовно призован не се явява и не се представлява.

Ответникът оспорва жалбата и моли да бъде отхвърлена. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Представя писмени бележки.

От фактическа страна.

Със заявление от 22.07.2024 г„ подадено, чрез Дирекция “Бюро по труда - В.”, Д. З. Д. е сезирал административния орган с искане за отпускане на ПОБ по чл. 54а от КСО. Посочил е, че последната му трудова заетост е в Испания. Към него е приложил документ за удостоверяване на осигурителни периоди от друга държава - Испания, за периода от 02.07.2024 г. до 16.07.2024 г.

При извършената преценка по правото на ПОБ на жалбоподателя, по данни от Търговския регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел /ТРРЮЛНЦ/ е установено, че на 09.05.1995 г. Д. е вписан като управител на “ДИЗМА-2000“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], като към датата на подаване на заявлението за отпускане на ПОБ - 22.07.2026 г., в ТРРЮЛНЦ липсва вписано обстоятелство за заличаването му като управител.

С оглед на събраните по случая доказателства, е постановено разпореждане № 214- GO- 11501-1 от 02.08.2024 г., с което е отказано отпускане на поисканото ПОБ.

Във връзка с това е предявена жалба вх. № 1012-21-972/30.08.2024 г. от Д. Д., срещу разпореждане № 214-00-11501-1 от 02.08.2024 г., е постановено Решение № 1040-21 -498/10.09.2024 г. на Директора на ТП на НОИ-С. град.

Съгласно Решението на Директора жалбата е приета за основателна, разпореждане № 214-00-11501-1 от 02.08.2024 г. е отменено и административната преписка е върната на длъжностното лице за ново произнасяне, в съответствие с мотивите на решението, а именно, че за да бъде извършена обективна преценка по правото на ПОБ на Д., следва да бъде изискано удостоверяване по служебен ред на декларирания от жалбоподателя период на осигурена заетост по законодателството на Испания.

С цел удостоверяване на декларирания от Д. период на осигурена заетост в Испания от 02.07.2024 г. до 16.07.2024 г., чрез националното приложение за електронен обмен на социално осигурителна информация /EESSI/ между Б. и държавите- члешси на ЕС и ЕИП, на 13.09.2024 г. ТП на НОИ - С. град изпраща до компетентната институция /КИ/ на Испания структуриран електронен документ /СЕД/ U001CB /Искане за осигурително досие/.

На основание чл. 54г, ал. 4 от КСО, с разпореждане № 214-00-11501-3 от 13.09.2024 г., е спряно производството по отпускане на ПОБ до получаване на необходимата информация от КИ на Испания във връзка с прилагане на разпоредбите на международен договор, по който Република Б. е страна, или на европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност.

Предвид неполучен отговор от КИ на Испания, на 14.10.2024 г., чез EESSI. със СЕД X009 /Напомняне/, е изпратено напомнително писмо.

На същата дата от КИ на Испания е получен СЕД X010 /Отговор на напомняне/, съдържащ следната информация: ”Empresa en proceso inspecci6n. Expedition SED suspendida hasta que fmalice. Desconocemos duracion proceso”, т.е. "Фирмата е в процес на проверка. Издаването на SED е спряно до приключване на проверката. Не знаем продължителността на процеса.”.

С писмо изх. № 1030-50-3720/18.11.2024 г. от Дирекция “Европейски регламенти и международни договори” на НОИ е предоставена информация, чс чрез EESSI компетентната институция на Испания (Servicio Publico Empleo Estatal) е информирала НОИ за стартирала процедура от

испанската инспекция по труда и социалното осигуряване по разследване на възможни измами при изпълнение на трудови договори на работници на испанските дружества Cosminfruit SL и Frepare SC - дружеството, в което Д. е упражнявал трудова дейност за периода от 02.07.2024 г. до 16.07.2024 г.

Поради неполучени отговори от КИ на Испания във връзка с изпратения на

13.09.2024 г. СЕД U001CB, чрез EESS1 от ТП на НОИ - С. град регулярно са изпращани напомнителни писма със СЕД X009, както следва: на 04.02.2025 г., 07.03.2025 г.. 09.04.2025 г., 10.05.2025 г., П.06.2025 г., 12.07.2025 г., 12.08.2025 г., 12.09.2025 г., 13.10.2025 г., 13.11.2025 г., 14.12.2025 г., 14.01.2026 г., 14.02.2026 г., 17.03.2026 г. 17.04.2026 г.и 18.05.2026 г.

Предвид подадените от Д. Д. искания вх. № 1056-21-375/02.04.2026 г. и вх. № 1056-21-376/02.04.2026 г. за произнасяне по образуваната административна преписка по заявление за отпускане на ПОБ с вх. № 214-00-11501/22.07.2024 г., на основание чл. 55 от Административнопроцесуалния кодекс, с разпореждане № 214-00- 11501-4 от 07.04.2026 г., е възобновено производството по заявление за отпускане на ПОБ, вх. № 214-00-11501/22.07.2024 г.

Преценката по правото на ПОБ е извършена към датата 17.07.2024 г., декларирана от Д. в подаденото заявление за отпускане на ПОБ с вх. № 214-00-11501/22.07.2024 г. като край на трудова дейност в Испания от 02.07.2024 г. до 16.07.2024 г. и съгласно наличните данни в информационната система на НОИ - Регистъра на осигурените лица и Регистъра за електронните трудови записи за сключване, изменение и прекратяване на трудов договор и за възникване, промяна и прекратяване на служебно правоотношение.

По повод отправено искане в предявената жалба вх. № 1012-21-1078/08.05.2026 г., за изясняване на осигурителния статус на Д. в Испания в периода от 17.01.2023 до 17.07.2024 г. От тази дата и лицето се е регистрирало като безработно в АЗ в срок 7 работни дни.

С оглед законоустановения ред и при преценка правото на ПОБ, след извършена проверка в РОЛ е установено, че в релевантния 18-месечен период по чл. 54а, ал. 1 от КСО - от 17.01.2023 г. до 16.07.2024 г. вкл. /като в случая за дата на прекратяване на осигуряването е взета предвид декларираната от Д. дата в заявлението - 17.07.2024г./, за жалбоподателя липсва подавана информация по реда на чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО за осигурителен стаж и доход от български осигурители.

На 16.07.2024 г., касаещ правото му на ПОБ, е изискано от жалбоподателя да декларира и други периоди, през които е упражнявал трудова дейност в Испания, освен посочения в заявлението с вх. № 214-00-11501/22.07.2024 г.

В подадената на 18.05.2026 г. декларация за промяна в обстоятелствата за изплащане на ПОБ, Д. Д. декларира, че в периода от 17.01.2023 г. до 01.07.2024 г. не е упражнявал трудова дейност в Испания или друга държава.

С оглед цитираните правни норми на основание чл. 54ж, ап. 1 и във връзка с чл. 54а, ал. 1 от КСО, с разпореждане № 214-00-11501-5 от 07.04.2026 г.. е отказано отпускане на ПОБ поради неизпълнени условията на чл. 54а от КСО.

Разпореждането е обжалвано, като с атакуваното в настоящото производство решение на директора на НОИ С. град, след като е приел, че длъжностното лице правилно и законосъобразно е постановило разпореждане № 214-00-11501-5 от 07.04.2026 г., с което е отказано отпускане на ПОБ на жалбоподателя е отхвърлил жалбата.

От правна страна.

Оспореното решение е издадено от компетентен орган, по смисъла на чл. 117, ал. 1 КСО, в предписаната от закона писмена форма, при надлежно изложени мотиви, съобразно изискванията на чл. 59, ал. 2 АПК. При издаването на решението не са спазени административно-производствените правила, поради което и решението следва да бъде отменено.

Спорът е по приложението на чл. 62 параграф 3 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност, изменен с Регламент (ЕО) № 988/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г.

Съгласно чл. 54а от КСО, право на парично обезщетение за безработица имат лицата, за които са внесени или дължими осигурителни вноски във фонд "Безработица" най-малко 12 месеца през последните 18 месеца, преди прекратяване на осигуряването и които: 1. имат регистрация като безработни в Агенцията по заетостта; 2. не са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в [държава] или пенсия за старост в друга държава или не получават пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер по чл. 68а или професионална пенсия по чл. 168; 3. не упражняват трудова дейност, за която подлежат на задължително осигуряване по този кодекс или по законодателството на друга държава, с изключение на лицата по чл. 114а, ал. 1 КТ.

Според чл. 54б ал. 8 КСО (нова – ДВ, бр. 67 от 09.08.2024 г.), когато в периода по ал. 1, от който се определя среднодневното възнаграждение или среднодневният осигурителен доход, или в месеца, в който е прекратено осигуряването, се включва осигурителен стаж, придобит по законодателството на държава, с която се прилагат европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност, при определяне размера на паричното обезщетение за безработица се вземат предвид: 1. доходите, получавани от лицето по време на последната му работа и 2. всички доходи в българската държава, включително съответните доходи за периодите по ал. 7, както и доходите в други държави, за които се прилагат европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност за последните 24 календарни месеца, предхождащи месеца на прекратяване на осигуряването.

Установено е по делото, че искането за отпускане на парично обезщетение за безработица е подадено от жалбоподателя Д. със заявление от 17.07.2024 г., т.е. преди влизането в сила на разпоредбата на чл. 54б ал. 8 КСО, като всички факти и обстоятелства, обуславящи материалното право на заявителя на парично обезщетение за безработица, съобразно чл. 54а КСО, са били реализирани към датата на подаване на заявлението, но съгласно чл.142 от АПК съответствието с материалния закон се преценява към датата на издаване на административния акт. В случая това е станало след изменението на чл. 54б ал. 8 от КСО.

Съдържанието на действащата към датата на подаване на заявлението разпоредба в националното право е ясна, но следва да бъдат съобразени всички факти и обстоятелства, настъпили след този момент до момента на произнасяне на административния орган. Такъв факт е влизането в сила на новата редакция на чл. 54б ал. 8 от КСО, която разпоредба действа от 13.08.2024 г., и нейното съдържание следва да бъде съобразено от съда, в това число и чрез анализ на постъпилата информация от испанската инспекция по труда и социалното осигуряване о разследване на възможни измами по трудови договори на работници на испанските дружества, в т.ч. и в дружеството в което Д. твърди да е осъществявал трудовата си дейност за периода 02.07.-16.07.24г.

Във връзка с възраженията на жалбоподателя съдът намира за необходимо да отбележи следното. Съдът на Европейският съюз (СЕС) по повод преюдициално запитване на Административен съд-Благоевград е постановил решение по дело С-116/2025, според което член 62 параграф 3 във връзка с член 65 параграф 2 първо и второ изречение и параграф 5 буква а) от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност, изменен с Регламент (ЕО) № 988/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г., трябва да се тълкува в смисъл, че допуска правна уредба на държава членка, явяваща се държава членка по пребиваване, по силата на която уредба размерът на обезщетенията за безработица, дължими на лице, което е завършило целия или част от предвидения в законодателството на тази държава членка специален изискуем осигурителен период, за целите на изчисляването на обезщетенията за безработица, придобити съгласно законодателството на друга държава членка, а именно тази по последната заетост, не се определя, като се взема предвид "изключително" трудовото възнаграждение или професионалният доход, получавани от това лице при последната му дейност като заето или като самостоятелно заето лице, съгласно законодателството на тази друга държава членка.

СЕС е дал разрешение и че член 62 от Регламент № 883/2004, изменен с Регламент № 988/2009, трябва да се тълкува в смисъл, че допуска правна уредба на държава членка, която за целите на изчисляването на обезщетенията за безработица предвижда различен ред според това дали безработните лица са завършили целия специален изискуем осигурителен период съгласно законодателството на тази държава, или са завършили целия или част от този специален изискуем

осигурителен период съгласно законодателството на друга държава членка.

Горното решение несъмнено води до извод, че Б. като държава по пребиваване, респективно компетентната институция в лицето на административния орган (ръководителя на осигуряването за безработица и директора на ТП на НОИ - С. град), може да прилага националния ред за изчисляване на обезщетенията за безработица, а именно - размерът да не зависи единствено от последното възнаграждение в чужбина, а позволява съобразяване и на други доходи, получени от лицето обхванати от осигурителния период от 24 календарни месеца, съгласно КСО. Затова нормата на чл. 54б ал. 8 КСО се явява относима и приложима в пълна степен в процесния случай. Същата не противоречи на чл. 62 от Регламент № 883/2004, изменен с Регламент № 988/2009.

С оглед изложеното и доколкото липсват данни в самото решение да е била приложена относимата правна норма към настоящия казус, съдът намира, че оспореното решение на Директора на ТП на НОИ - С. град и потвърденото разпореждане на Ръководителя на осигуряването за безработица са незаконосъобразни, издадени при неправилно приложение на материалния закон и неговата цел, поради което жалбата е основателна и следва да бъде уважена.

При новото разглеждане на преписката от административния орган, последния следва да приложи новата редакция на чл. 54б ал. 8 от КСО, както и да изпълни задължението си да изложи мотиви относно събраните в хода на попълване на административната преписка с относимия доказателствен материал факти, в т.ч. и постъпилата информация от испанската инспекция по труда и социалното осигуряване по разследване на възможни измами по трудови договори на работници на испанските дружества, в т.ч. и в дружеството в което Д. твърди да е осъществявал трудовата си дейност за периода 02.07.-16.07.24г., а при необходимост да направи и допълнителни запитвания към испанските социални и осигурителни органи като се произнесе по заявлението за парично обезщетение за безработица по чл. 54ж, ал. 1 във връзка с чл. 54а, ал. 1 от КСО, като взема предвид само доказаните към момента периоди на осигуряване (в Б. или вече потвърдените от чужбина).

При този изход на делото на жалбоподателя следва да се присъдят напарвените разноски в размер на 5.11 евро.

На основание чл. 119, ал. 1 във вр. чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „ж“ от КСО решението не подлежи на обжалване.

С тези мотиви, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на Д. З. Д. - Решение № 1040-21-331 от 19.05.26г., с което е потвърдено разпореждане № 214-00-11501-5 от 07.04.2026 г. на длъжностното лице на осигуряването за безработица, с което на основание чл. 54ж, ал. 1 и във връзка с чл. 54а, ал. 1 от КСО, е отказано отпускане на парично обезщетение за безработица

ВРЪЩА преписката на Директора на ТП на НОИ С. град за ново произнасяне при съобразяване с мотивите изложени в настоящото решение.

ОСЪЖДА ТП на НОИ С. град да заплати на Д. З. Д. направените по делото разноски в размер на 5,11евро.

Решението е окончателно.